

Mapa, història i territori: la divisió de Catalunya en corregiments

JOSEP-LLUÍS GARRIDO

Si existeix una disciplina íntimament relacionada amb l'ús del mapa, aquesta és la geografia. Però això no significa que sigui una eina d'exclusiu ús geogràfic; el mapa també és emprat per d'altres disciplines, com la història. Els fets del passat, les actuacions de l'home en una època determinada, es desenvolupen, en tot moment, damunt d'un territori concret i, per tant, poden ésser cartografiats.

En aquest article pretenem exposar el procés de reconstrucció cartogràfica d'una divisió territorial administrativa del passat: la dels corregiments¹. L'iniciem fent referència als fets històrics que conduïren a la implantació d'aquestes demarcacions i, també, a la cartografia d'aquell temps que ha arribat fins als nostres dies. Més endavant exposem el procés d'elaboració que vam seguir en la reconstrucció cartogràfica i, finalment, presentem el mapa de Catalunya en corregiments amb una especial atenció als que corresponien a les comarques gironines.

El Decret de Nova Planta

L'any 1716 Felip V promulgà el Decret de Nova Planta, un document legislatiu institucional que abolí les llibertats i l'autonomia de

Catalunya. Els dictàmens d'aquest decret també afectaren, com era lògic, la divisió territorial del nostre país. Així, les vegueries, que havien estat les demarcacions pròpies de Catalunya durant alguns segles, foren suprimides i substituïdes pels corregiments. Aquesta divisió que ja existia a la resta de l'Estat espanyol, perdurà més d'un segle, fins a la definitiva implantació de les províncies l'any 1833.

Pel Decret de Nova Planta, Catalunya fou dividida en 12 corregiments, que reberen el nom de les seves respectives capitals: Barcelona, Cervera, Girona, Lleida, Manresa, Mataró, Puigcerdà, Tàrragona, Tortosa, Vic i Vilafranca. Hi havia, a més, la subdelegació de la Vall d'Aran², demarcació que mantingué certa autonomia fins al principi del segle XIX. Després del 1814, i segons la nostra font de documentació, de la qual parlarem més endavant, es creà el corregiment de Figueres, segregat del de Girona.

Han estat diversos els autors i institucions que s'han interessat en la recollida, anàlisi i exposició de la cartografia d'aquella època. Aquí només exposarem alguns exemples extrets del llibre d'Ignasi Colomer *Els cent primers mapes del Principat de Catalunya (segles XVI a XIX)*, un text de consulta necessària per als interessats en el tema³. Entre els principals cartògrafs espanyols del segle XVIII destacà Tomás López de Vargas (1731-1803), que dirigí l'elaboració dels primers mapes estatals a nivell institucional. Obra seva són els mapes de

1756 a escala 1/1.943.000, en el marc de l'*Atlas Geográfico* d'Espanya, i el de 1776 (reeditat el 1816) a escala 1/346.000, fet a partir d'altres mapes d'alguns dels principals cartògrafs catalans de l'època. Aquest mapa és especialment interessant, ja que representa la divisió administrativa en corregiments. Entre els cartògrafs catalans destaquem els següents: Oleguer d'Ardena —comte de Darnius— (mapes de 1715, 1726 i 1730), Josep Aparici (un mapa de 1720), Francesc Xavier de Garma (un de 1770) i Bernard Espinalt (un de 1781). També trobem cartògrafs de la resta d'Europa, d'entre els quals cal destacar els alemanys J.B. Homann, M. Saüter i T.C. Lotter, i els italians J.B. Cassini i D. Franceschini. A més, Catalunya fou representada en els mapes d'alguns dels grans cartògrafs francesos del segle XVIII: G. Delisle, C.F. Cassini, J.N. Bellin i C.F. Delamarche, entre d'altres.

Reconstrucció cartogràfica de la divisió en corregiments

Per a la confecció d'un mapa d'aquest tipus és necessari poder disposar d'una font de documentació del període en qüestió que sigui fiable i detallada alhora. La nostra fou el Cens i Cadastre de 1817-1819, fet per ordre de Vicenç de Frigola, intendent general de l'Exèrcit al Principat de Catalunya. D'aquesta font s'extreu la divisió del nostre territori en tretze corregiments i una subdelegació (els corregiments abans esmentats, incloent-hi el de

Figueres, i la subdelegació de la Vall d'Aran).

Aquest cens i cadastre recull la següent informació: nom dels nuclis de població (classificats segons el corregiment al qual pertanyien); categoria d'aquests nuclis (ciutat, vila, lloc, etc); senyoria que els corresponia (secular, abadal, eclesiàstica, etc); corregidors (alcaldes majors o ordinaris); bisbats als quals pertanyien els nuclis; nombre de veïns; principals productes agraris; branques industrials més importants; cadastre (extensió, repartiment i propietat de la terra); hores de distància —a cavall— de cada nucli a la capital del seu corregiment i a la capital del Principat (Barcelona); s'hi detallen, a més, algunes característiques específiques de cada nucli.

Complementàriament a aquest cens i cadastre, emprarem, a més, d'altres fonts d'informació, com alguns mapes de l'època en què es cartografiava la divisió en corregiments (els mapes abans esmentats de López de Vargas i de Bernard Espinalt) i, també, diverses fonts

més actuals: la divisió municipal dels anys 1936 i 1983, la divisió comarcal del 1936, el Mapa Topogràfic de Catalunya del 1985 (editat per l'Institut Cartogràfic de Catalunya), alguns mapes de l'Institut Geogràfic Nacional a escales 1/50.000 i 1/200.000, la base toponímica de l'Institut d'Estudis Catalans, el llibre de Marc-Aureli Vila *Els Municipis de Catalunya* (editat per la Generalitat de Catalunya l'any 1983), el Nomenclàtor de Catalunya del 1981 i diversos textos sobre història de Catalunya.

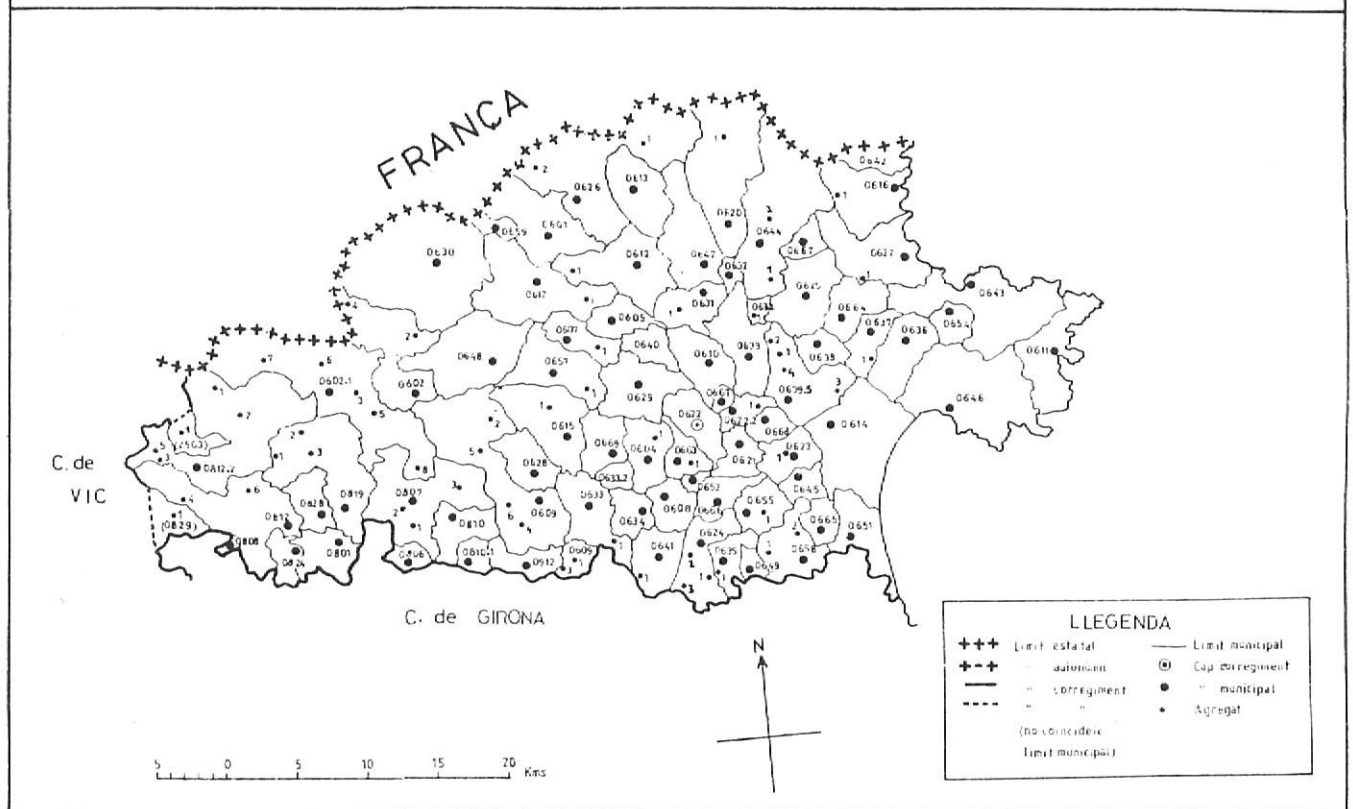
La toponímia del cens i cadastre és castellana i, per tant, calgué transcriure-la al català. Un cop feta la transcripció toponímica, iniciàrem la fase de recerca i ubicació damunt del mapa de tots els nuclis que apareixen en la font de documentació. Fou totalment impossible esbrinar la ubicació d'algun d'ells, puix que ja no existeixen actualment. En total foren 2.116 els nuclis que aconseguírem transcriure i situar en el mapa. El seu repartiment, segons les diferents demarcacions, és el següent:

Barcelona:	44 nuclis
Cervera:	295 nuclis
Figueres:	134 nuclis
Girona:	281 nuclis
Lleida:	194 nuclis
Manresa:	129 nuclis
Mataró:	109 nuclis
Puigcerdà:	158 nuclis
Talarn:	258 nuclis
Tarragona:	184 nuclis
Tortosa:	40 nuclis
Vic:	135 nuclis
Vilafranca:	124 nuclis
Vall d'Aran:	31 nuclis

Delimitació dels corregiments

Aquesta feina de recerca fou la més feixuga i a la que dedicàrem la major part del temps. Un cop enllestida, iniciàrem la fase de delimitació dels diferents corregiments, que fou, sense dubte, la més problemàtica. L'objectiu de reconstruir una divisió territorial, encara que correspongui a una època històrica llunyana, reclama una alta precisió en la cartografia dels límits de les diferents demarcacions. Mitjançant

CORREGIMENT DE FIGUERES

0622- FIGUERES (Figueras):

- 1- Palol de Vila-sacra (Vilatenim y Palol)

0622.2- Vilatenim (Vilatenim y Palol)

0601- AGULLANA (Agullana)

0602- ALBANYÀ (Albanya):

0602.1-Bassegoda (Bassagoda)

- 2- Carbonils (Carbonils)
- 3- Corsavell (Cursovell)
- 4- els Horts (Los Orts)
- 5- Llorona (Llorona)
- 6- Pincaró (Pincaró)
- 7- St. Julià de Ribelles (Ribellas)
- 8- Sous (Sous)

0801- ARGELAGUER (Argelaguer)

0604- AVINYONET DE PUIGVENTÓS (Vinyonet):

- 1- St Pau de la Calçada (San Pau de la Calzada)

0806- BESALÚ (Besalú)

0807- BEUDA (Beuda):

- 1- Lligordà (Lligordà)
- 2- el St. Sepulcre de Palera (Palera)
- 3- Segueró (Sagaró)

0606- BIURE D'EMPORDÀ (Biura)

0607- BOADELLA D'EMPORDÀ (Buadella):

- 1- les Escaules (Las Escaulas)

0608- BORRASSÀ (Borrassà)

0609- CABANELLES (Cabanellas):

- 1- Espinavessa (Espinavesa)
- 2- l'Estela (La Estela)
- 3- la Palma (La Palma, Vdo de Espinavesa)
- 4- Queixàs (Queixas ó Caxas)
- 5- St Martí Sesserres (San Martín Saserras)
- 6- Vilademires (Vilademinas)

0610- CABANES (Cabanas)

0611- CADAQUÈS (Cadaqués)

0612- CAMPMANY (Capmany):

- 1- Bosquerós (Buscarós)

2503- CAMPRODÒN (vegeu Corregiment de Vic):

- 1- Bestracà (Bestracà)

0613- CANTALLOPS (Cantalops)

0808- CASTELLFOLLIT DE LA ROCA (Castellfullit)

0614- CASTELLÓ D'EMPÚRIES (Castellon de Ampurias)

0615- CISTELLA (Sistella):

- 1- Vilarig (Vilaritg)

0616- COLERA

- 1- St Miquel de Colera (San Miguel de Culera)

0912- CRESPIÀ (Crespià)

0617- DARNIUS (Darnius)

- Mont-roig (Flonroig)

0620- ESPOLLA (Espolla):

- 1- Baussitges (Bausitjas)

0621- FAR D'EMPORDÀ, el (Far ó Alfàr)

0623- FORTIÀ (Fortia y Fortianell):

- 1- Fortianell (Fortia y Fortianell)

0624- GARRIGÀS (Garrigas):

- 1- Arenys d'Empordà (Arenys de Ampurdà)
- 2- Ermedàs (Armadàs y Vilajoan)
- 3- Vilajoan (Armadàs y Vilajoan)

0625- GARRIGUELLA (Garriguella)

0626- JONQUERA, la (La Junquera):

- 1- Requesens (Montanya de Requesens)
- 2- els Torts (Tno dels Tors)

0627- LLANÇA (Llansà)

- 1- Valleta (Veinat de San Silvestre)

0628- LLEDÓ D'EMPORDÀ (LLadó)

0629- LLERS (Llers)

0630- MAÇANET DE CABRENYS (Masanet de Cabrenys)

0810- MAIÀ DE MONTCAL (Mayà):

- 0810.1- Dosquers (Dosquers)

0631- MASARAC (Masarach):

- 1- Vilarnadal (Vilarnadal)

0632- MOLLET D'EMPORDÀ (Mollét prop de Peralada):

- 1- les Costes de Peralada (Las Costas de Peralada)

0812- MONTAGUT DE FLUVIÀ (Montagut y su parroquia):

- 1- Monarx (Monás)
- 0812.2- Oix (Oix y Talaja)
- 3- Riu (Riu)
- 4- St. Martí de Toralles (Tonallas)
- 5- St. Miquel de Pera (San Miguel de Pera)
- 6- Talaixà (Oix y Talaja)
- 7- els Vilars (San Pere dels Vialrs)

0633- NAVATA (Navata):

- 1- Canelles (Canellas)
- 0633.2- Taravaus (Turabaus)

0634- ORDIS (Ordís)

0635- PALAU DE STA. EULÀLIA (Palau de Sta. Eulalia):

- 1- Sta. Eulàlia de Palau (Sta. Eulalia)

el cens i cadastre poguérem conèixer el corregiment al qual pertanyien els nuclis, però no pas la delimitació exacta del territori de cadascun d'ells. A més, la documentació cartogràfica de l'època que tinguérem al nostre abast no era gaire fiable, ja que els límits apareixen desplaçats i distorsionats i les diferències entre els diversos mapes, pel que fa a les delimitacions, són substancialment significatives. Finalment, optàrem per escollir una divisió suficientment fiable, amb certa antiguitat i que ens permetés acostar-nos a una delimitació detallada. Aquesta fou la divisió municipal de l'any 1936. Evidentment, l'aproximació a la realitat no fou total, ja que entre els corregiments del principi del segle XIX i els municipis del 1936 hi ha més d'un segle de diferència, i en tot aquest període els canvis foren prou importants. Malgrat tot, podem assegurar que l'aproximació a la realitat fou possi-

ble en un 95% dels casos.

Per qüestions d'espai i claredat gràfica, decidírem assenyalar els municipis i nuclis en els mapes amb un codi numèric. Aquest fou l'establert per l'Institut Cartogràfic de Catalunya l'any 1983 i l'adoptat per la Generalitat de Catalunya en algunes de les seves publicacions cartogràfiques.

El codi fa referència a la divisió municipal de l'any 1983⁴. Per tant, els mapes que elaboràrem apareixen delimitats segons la divisió municipal del 1936, però el codi numèric correspon a la del 1983. Aquesta aparent irregularitat té la seva explicació: la divisió del 1936 ens acostava als vertaders límits dels corregiments, mentre que el codi del 1983 ens permet reconèixer els actuals municipis.

A més del codi municipal, se'n cartografià també un altre, corresponent als agregats dels municipis. Aquest consistí en ordenar alfabèti-

cament els nuclis agregats a un mateix municipi i en identificar-los amb el número que els corresponia segons aquesta ordenació. Per últim, els nuclis que en la divisió municipal del 1936 eren cap de municipi i que en la del 1983 es troben agregats a un altre municipi, tenen un codi doble: d'una banda representat pel codi del municipi al qual pertanyien el 1936, i d'una altra, el número que els correspon, com a agregats actuals, segons l'ordenació alfabètica abans esmentada. Per tal d'il·lustrar la codificació que empràrem, seguidament exposem exemples corresponents a cadascun dels diferents tipus de codi.

El municipi de Cornellà del Terri (Pla de l'Estany) pertanyia al corregiment de Girona. Al cap del municipi li correspon el codi 0911. En el cens i cadastre apareixen un total de 8 nuclis que actualment són agregats d'aquest municipi. Si els ordenem alfabèticament tenim: Bor-

- 0636- PALAU SAVERDERA (Palau Sabardera)
- 0637- PAU (Pau):
 - 1- Vilaüt (Vilaut)
- 0638- PEDRET Y MARZÀ (Padrét y Marsá)
- 0639- PERALADA (Perelada):
 - 1- la Garriga (Tno de Puig, Garriga y Vallgornera)
 - 2- Puig Baturell (Tno de Puig, Garriga y Vallgornera)
 - 3- St. Joan Sescloses (San Juan Sesclosas)
 - 4- Vallgornera (Tno de Puig, Garriga y Vallgornera)
- 0639.5- Vilanova de la Muga (Vilanova de la Muga)
- 0641- PONTÓS (Pontos):
 - 1- Romanyà de Besalú (Romanyá de Besalú)
- 0643- PORT DE LA SELVA, el (Sta. Cruz del Puerto de la Selva)
- 0644- RABÓS D'EMPORDÀ (Rabós, cerca de San Quirch):
 - 1- Delfià (Delfia)
 - 2- St. Quirch de Colera (San Quirch de Culera)
- 0645- RIUMORS (Rimors)
- 0619- SALES DE LLIUERCA (Salas):
 - 1- Entrepèreres (Entreperas)
 - 2- Guitarriu (Guitarriu)
 - 3- Sadernes (Sadernas)
- 0647- St. CLIMENT SESCEBES (San Climent Sasevas)
- 0824- St. JAUME DE LLIERCA (Palau de Montagut)
- 0648- St. LLORENÇ DE LA MUGA (San Lorenzo de la Muga)
- 0649- St. MIQUEL DE FLUVIÀ (San Miguel de Fluvíá)
- 0651- St. PERE PESCADOR (San Pere Pescador)
- 0652- Sta. LLOGAIA D'ÀLGUEMA (Sta. Leocadia de Algama)
- 0654- SELVA DE MAR, la (Selva de mar)
- 0655- SIURANA D'EMPORDÀ (Ciurna y Vasella):
 - 1- Basseia (Ciurana y Vasella)
- 0657- TERRADES (Tarradas):
 - 1- Palau surroca (Palau Surroca)
- 0658- TORROELLA DE FLUVIÀ (Torroella de Fluvíá):
 - 1- St. Tomàs de Fluvíá (Santo Tomás de Fluvíá)
 - 2- Vilacolum (Vilacolum)
- 0828- TORTELLÀ (Tortella)
- 0659- VAJOL, la (La Bajol i Abajol)
- 0829- VALL DE VIANYA (vegeu Cooregiment de Vic):
 - 1- Castellar de la Muntanya (Castellá de la Montaña)
- 0661- VILABERTRAN (Vilabertran)
- 0663- VILAFANT (Vilafant):
 - 1- Palol Sabaldòria (Palol-Savaldoria)
- 0664- VILAJUÏGA (Vilafuiga)
- 0665- VILAMACOLUM (Vilamacolum)
- 0666- VILAMALLA (Vilamalla)
- 0667- VILAMANISCLE (Vilamaniscle)
- 0669- VILANANT (Vilanant)
- 0668- VILA-SACRA (Vilasacra)

DOSSIER

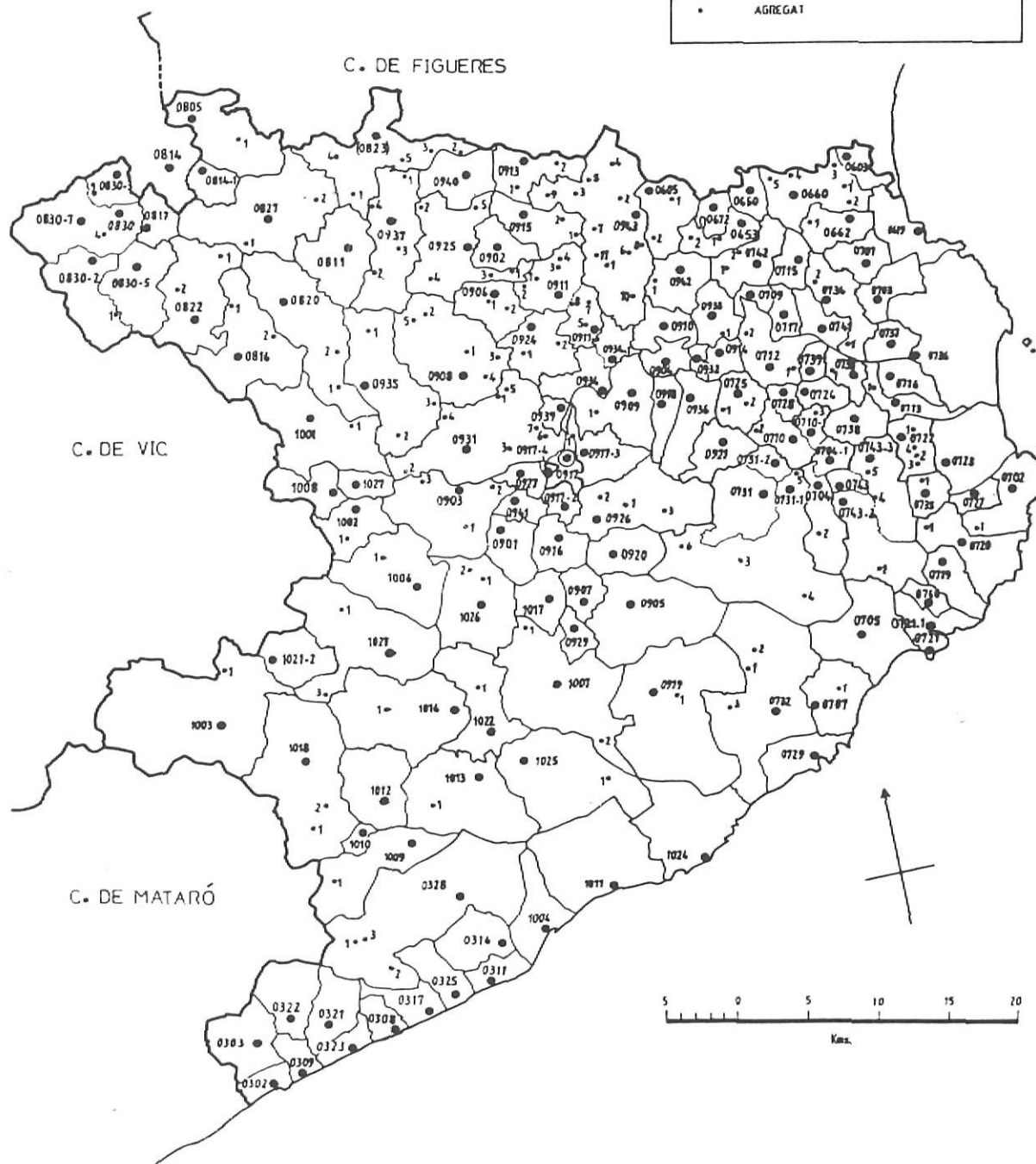
CORREGIMENT

DE

GIRONA

LLEGENDA

- ◆ ◆ ◆ LÍMIT ESTATAL
- ◆ ◆ ◆ " AUTONOMIC
- — — " CORREGIMENT
- — — " " (no coincideix amb el límit municipal)
- — — " MUNICIPAL
- ⊙ CAP CORREGIMENT
- " MUNICIPAL
- AGREGAT

- 0917- GIRONA (Gerona):
 1- Montjuïc (Montjuich)
 0917.2- Palau-sacosta (Palau Sacosta)
 0917.3- St. Daniel (San Daniel)
 0917.4- Sta. Eugènia de Ter (Sta. Eugenia)
- 0901- AIGUAVIVA DE GIRONÈS (Aiguaviva)
 0701- ALBONS (Albons)
 1001- AMER (Amér):
 1- St. Climent d'Amer (San Climent Amér)
- 1002- ANGLÈS (Anglés):
 1- St. Amanç (Santamans)
- 13- ARBÚCIES ()
 1- Joanet (Juanét)
- 0302- ARENYS DE MAR (Arenys de Mar)
 0303- ARENYS DE MUNT (Arenys de Munt)
 0603- ARMENTERA, l' (Armentera)
 0902- BANYOLES (Bañolas)
 0605- BÀSCARA (Báscara):
 1- Calabuig (Calabuig)
 2- Orriols (Orriols)
- 0702- BEGUR (Bagur):
 1- Esclanyà (Esclañá)
- 0703- BELLCAIRE D'EMPORDÀ (Belcaire)
 0903- BESCANÓ (Bescanó):
 1- Estanyol (Estañol)
 2- Montfullà (Monfullá)
 3- Vilanna (Vilanna)
- 0704- BISBAL D'EMPORDÀ, la (La Bisbal):
 0704.1- Castell d'Empordà (Castell de Ampurdà)
 2- St. Pol (San Pol de La Bisbal)
- 1004- BLANES (Blanes)
 0904- BORDILS (Bordils)
 1006- BRUNYOLA (Bruñola):
 1- St. Martí Sapresa (San Martín Sapresa)
- 1007- CALDES DE MALAVELLA (Caldés de Malavella):
 1- Franciac (Fransiach)
 2- Sta. Seclina (Sta. Seclina de Caldés)
- 0308- CALELLA (Calella)
 0705- CALONGE (Calonge)
 0906- CAMÓS (Camós):
 1- St. Vicenç de Camós (San Vicente Camós)
 2- Sta. Maria de Camós (Sta. Mª de Camós)
- 0907- CAMPLLONG (Campllong)
 0908- CANET D'ADRI (Canet de Adri):
 1- Adri (Adri)
 2- Biert (Biert)
 3- Montbó (Monbó)
 4- Montcal (Moncalp)
 5- Rocacorba (Rocacorba)
- 0309- CANET DE MAR (Canet de Mar)
 0905- CASSÀ DE LA SELVA (Cassà de la Selva)
 0707- CASTELL D'ARO (Castell de la Val de Aro):
 1- Fenals d'Aro (Fanals)
- 1008- CELLERA DE TER, la (Sellera de Anglès)
 0909- CELRÀ (Salrà):
 1- Campdorà (Campdurá)
- 0910- CERVIA DE TER (Servia)
 0709- COLOMERS (Colomés)
 0710- CORÇÀ (Cursà):
 0710.1- Casavells (Casavells)
 2- Cassà de Peiràs (Cassà de Peiras)
 3- Matajudaica (Matajudaica)
- 0911- CORNELLÀ DEL TERRI (Cornellà):
 1- Borgonyà del Terri (Borgonya)
 2- Corts (Corts)
 3- Pujals de Cavallers (Pujals dels Caballers)
 4- Pujals dels Pagesos (Pujals dels Pagesos)
 5- Ravós del Terri (San Andrés de Rabós)
 0911.6- St. Andreu del Terri (San Andrés del Terri)
 7- Sta. Llogaia del Terri (St^a Leocadia del Terri)
 8- Sords (Sors de Cornellà)
- 0619- ESCALA, l' (La Escala)
 0913- ESPONELLÀ (Esponella):
 1- Centenys (Santenys)
 2- Vilert (Vilert)
- 0914- FLAÇÀ (Flassà)
 1009- FOGARS DE TORDERA (Fogás):
 1- Ramió (Ramiñó)
- 0712- FOIXÀ (Foxà):
 1- la Sala (La Sala)
 2- St. Llorenç de les Arenes (San Lorenzo de las Arenas)
- 0713- FONTANILLES (Fontanillas):
 1- Llabià (Llaviá)
- 0915- FONCOBERTA (Fontcuberta):
 1- Espasens (Espasens)
 2- Vilavenut (Vilabenut)
- 0743- FORALLAC «VULLPELLAC» (Volpellaç):
 1- Fitor (Fitó)
 0743.2- Fonteta (Fonteta)
 0743.3- Peratallada (Peratallada)
 4- St. Climent de Peralta (San Climent de Peralta)
 5- Sta. Susanna de Peralta (Peralta)
- 0916- FORNELLS DE LA SELVA (Fornells)
 0715- GARRIGOLES (Garrigolas)
 0716- GUALTA (Gualta)
 1010- HOSTALRIC (Hostalrich)
 0717- JAFRE DE TER (Jafra)
 0918- JULIÀ (Juyá)
 0919- LLAGOSTERA (Llagotera):
 1- Fonolles (Fonolles)
- 0920- LLAMBILLES (Llambillas)
 1011- LLORET DE MAR (Llorét)
 1012- MAÇANES (Massanés)
 1013- MAÇANET DE LA SELVA (Massanet de la Selva):
 1- Martorell de la Selva (Martorell de la Selva)
- 0921- MADREMANYA (Madremaña)
 0311- MALGRAT DE MAR (Malgrat)
 0811- MIERES (Mieras)
 0719- MONT-RAS (Monrás)
 0814- OLOT (vegeu Corregiment de Vic):
 0814.1- Batet de la Serra (Batét)
- 0316- PALAFOLLS (Palafolls)
 0720- PALAFRUGELL (Palafrugell):
 1- Llofriu (Llufriu)
- 0721- PALAMÓS (Palamós):
 0721.1- St. Joan de Palamós (San Juan de Palamós)
- 0722- PALAU-SATOR (Palau Setor):
 1- Fontclara (Fontclara y Pantaleu)
 2- Pantaleu (Fontclara y Pantaleu)
 3- St. Feliu de Boada (San Feliu de Boada)
 4- St. Julià de Boada (San Julià de Boada)
- 0924- PALOL DE REVARDIT (Palol de Rebardir):
 1- la Mota (La Mota)
 2- Riudellots de la Creu (Riudellots de la Creu)
- 0723- PALS (Pals)
 0724- PARLAVÀ (Parlabá)
 0725- PERA, la (La Pera):
 1- Pedrinyà (Pedriñá)
 2- Púbol (Pubol)
- 0317- PINEDA DE MAR (Pineda)
 0816- PLANES D'HOSTOLES, les (Planes de Astolas):
 1- Cogolls (Cugolls)
 2- les Encies (Ansias)
- 0925- PORQUERES (Porqueras):
 1- Mata (Mata)
 2- Merlant (Marlant)
 3- Miánigues (Mianegas)
 4- Pujarnol (Pujarnol)
 5- Usall (Usay)
- 0817- PRESES, Les (San Pere de las Presas)
 0926- QUART D'ONYAR (Quart):
 1- Castellar de la Selva (Castellar de la Selva)
 2- Palol d'Onyar (Palol de Onyar)
 3- St. Mateu de Montnegre (San Mateo de Monnegre)
- 0727- REGENCÓS (Regencós):
 1016- RIUDEARENES (Riudearenas):
 1- l'Espana (La Espana)
- 1017- RIUDELLOTS DE LA SELVA (Riudellots de la Selva)
 0728- RUPIÀ (Rupíá)
 0927- SALT (Salt)
 0929- St. ANDREU SALOU (San Andrés Salou)
 0820- St. ANIOL DE FINESTRES (San Aniol de Finestras)
 1- la Barroca (La Barroca)
 2- St. Esteve de Llémana (San Esteban de Llemena)
- 0321- St. CEBRIÀ DE VALLALTA (San Ciprià de Bellalta)
 1018- St. FELIU DE BUIXALLEU (San Feliu de Buixalleu)
 1- Gaserans (Gasserans)
 2- Grions (Grions)
- 0729- St. FELIU DE GUÍXOLS (San Feliu de Guixols)
 0822- St. FELIU DE PALLEROLS (San Feliu de Pallarols)
 1- St. Iscle de Colltort (San Iscle)
 2- St. Miquel de la Pineda (San Miguel de Pineda)
- 0823- St. FERRIOL (No surt en el cens i cadastre):
 1- el Torn (Torn)
 2- Fares (Farás)
 3- Juinyà (Junyá)
 4- la Miana (Miana)
 5- St. Fruitós d'Ossinyà (Ausinyà)

gonyà del Terri, Corts, Pujals dels Cavallers, Pujals dels Pagesos, Ravós del Terri, St. Andreu del Terri, Sta. Llogaia del Terri i Sords. La llista dels nuclis (cap del municipi i agregats), amb llurs codis corresponents és la següent:

Codi	Nucli
0911	Cornellà del Terri
1	Borgonyà del Terri
2	Corts
3	Pujals dels Cavallers
4	Pujals dels Pagesos
5	Ravós del Terri
0911.6	St. Andreu del Terri
7	Sta. Llogaia del Terri
8	Sords

Cornellà del Terri és l'actual cap del municipi. La resta dels nuclis són els agregats. Un d'ells, St. Andreu del Terri, tenia el seu propi municipi l'any 1936; avui, però, és un agregat de Cornellà del Terri.

Les comarques gironines en la divisió per corregiments

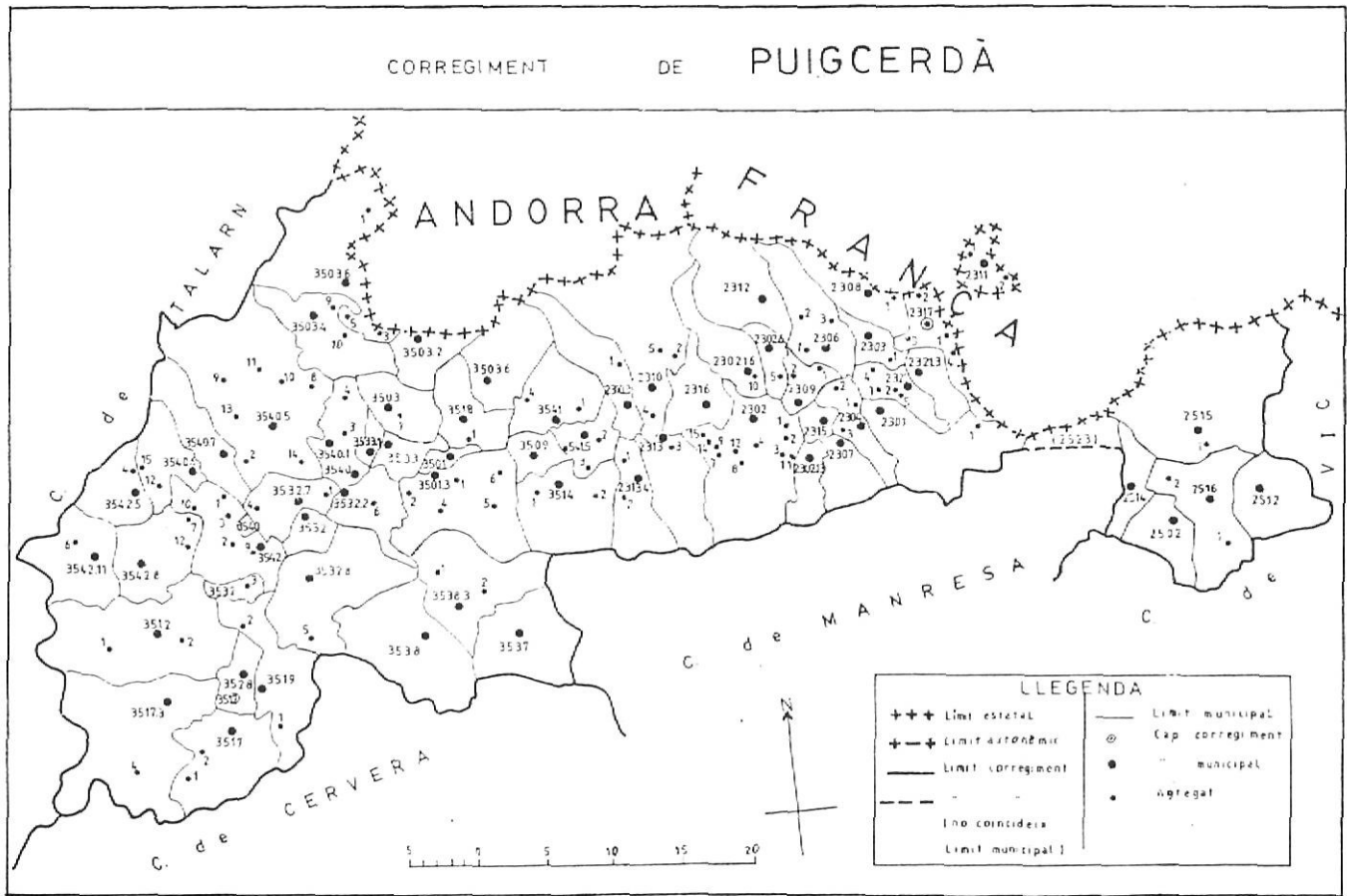
Per motiu d'espai, en aquest article només hem inclòs els mapes dels quatre corregiments que comprenien municipis de les comarques gironines: Figueres, Girona, Puigcerdà i Vic. Els mapes van acompanyats de la llista de tots els

nuclis amb llurs respectius codis, classificats segons els diferents municipis i corregiments als quals pertanyien⁵. També hem escollit el mapa general dels corregiments (de tot Catalunya), i la base cartogràfica municipal del 1983.

El corregiment de Figueres limitava al nord amb França, al sud amb el corregiment de Girona i a l'oest amb el de Vic. Comprenia la major part de l'Alt Empordà, l'Alta Garrotxa, el municipi de Crespià (Pla de Banyoles) i una part del municipi de Camprodon, que inclou el nucli de Bestracà (Ripollès). El límit entre aquest corregiment i el de Girona coincidía, aproximada-

- 0931- St. GREGORI (San Gregorio):
 1- Cartellà (Cartellá)
 2- Constantins (Constantins)
 3- Domeny (Domeny)
 4- Ginestar de Llémna (Ginestar)
 5- St. Medir (San Medir)
 6- St. Ponç de Fontejan (San Pons de Fontajan)
 7- Taialà (Tayala)
- 0322- St. ISCLE DE VALLALTA (San Iscle de Ballaltá)
- 0805- St. JOAN LES FONTS (San Juan Sasfons):
 1- Begudà (Beguda)
- 0932- St. JOAN DE MOLLET (San Juan de Mollet)
- 0933- St. JORDI DESVALLS (San Jorge Desvalls):
 1- Sobranigues (Subiranegas)
- 1027- St. JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ (San Julià de Llor de Amér)
- 0934- St. JULIÀ DE RAMS (San Julià de Ramis):
 0934.1- Medinyà (Medina)
- 0935- St. MARTÍ DE LLÉMENA (San Martin de Llemana):
 1- Granollers de Rocacorba (Granollers de Rocacorba)
 2- les Senes (Las Senas)
 3- Llorà (Llorá)
- 0936- St. MARTÍ VELL (San Martín Vell)
- 0937- St. MIQUEL DE CAMPMAYOR (San Miguel de Campmajor):
 1- Brió (Briolf)
 2- Falgons (Falgons)
 3- St. Martí de Campmajor (San Martín de Campmajor)
 4- Ventajol (Ventatjol)
- 0650- St. MORI (San Mori)
- 0323- St. POL DE MAR (San Pol de mar)
- 0731- St. SADURNÍ DE L'HEURA (San Sadurní):
 0731.1- Cruilles (Cruilles)
 0731.2- Monells (Monells)
 3- St. Cebrià de Lledó (San Ciprià de Lladó)
 4- St. Cebrià dels Alls (San Ciprià dels Alls)
 5- St. Joan de Salelles (Salellas)
 6- St. Pellaia (Stª Pelaya)
- 1021- Sta. COLOMA DE FARNERS (Stª Coloma de Farnés):
 1- Castanyet (Castañet)
 1021.2- St. Miquel de Cladells (San Miguel de Cladells)
 3- St. Pere Cercada (San Pere Cercada)
- 0732- Sta. CRISTINA D'ARO (Sta. Cristina de Aro):
 1- Bell-lloc (Belllloch)
 2- Romanyà de la Selva (Romañá de la Selva)
 3- Solius (Solius de la Valle de Aro)
- 0827- Sta. PAU (San Pau):
 1- St. Miquel Sacot (Sacot)
 2- el Sallent (Cellent)
- 0325- Sta. SUSANNA (Stª Susana)
- 0939- SARRIÀ DE TER (Serriá)
- 0653- SAUS (Saus):
 1- Camallera (Camallera)
 2- Llampaies (Lampallas)
- 0940- SERINYÀ (Seriñá)
- 0733- SERA DE DARÓ (Serra):
 1- St. Iscle d'Empordà (San Iscle de Ampurdà)
- 1022- SILS (Sils):
 1- Vallcanera (Vallcanera)

- 0734- TALLADA D'EMPORDÀ, la (La Tallada):
 1- Canet de Verges (Canet de Verges)
 2- Maranyà (Mareñap)
- 0328- TORDERA (Tordera)
 1- Hortsavinyà (Orsaviniá)
 2- St. Pere de Riu (San Pere de Riu)
 3- Vallmanya (Vallmaña)
- 0735- TORRENT D'EMPORDÀ (Torrent y Torrenti):
 1- Torrentí (Torrent y Torrentí)
- 0736- TORROELLA DE MONTGRÍ (Torroella de Montgrí)
- 1024- TOSSA DE MAR (Tossa)
- 0737- ULLÀ (Ullá)
- 0738- ULLASTRET (Ullastret)
- 0739- ULTRAMORT (Ultramort)
- 0830- VALL D'EN BAS, La «EL MALLOL» (San Privat de Mallol):
 1- Falgars d'En Bas (Falgas de Bas)
 0830.2- Joanetes (Juanetas)
 0830.3- la Pinya (La Piña)
 4- Puigpardines (Puigpardinas)
 0830.5- St. Esteve d'En Bas (San Esteban de Bas)
 6- St. Joan dels Balbs (San Juan del Balbs)
 0830.7- St. Privat d'En Bas (San Privat de Mallol)
- 0740- VALL-LLOBREGA (Vall-llobrega)
- 0660- VENTALLÓ (Ventalló):
 1- Montiró (Montiró y Pelacals)
 2- Pelacalç (Montiró y Pelacals)
 3- Saldet (Saldét)
 4- Valverallas (Valvercilla)
 5- Vila-robau (Villarrobau)
- 0741- VERGES (Verges)
- 1025- VIDRERES (Vidreras):
 1- Caulès de Vidreres (Caules de Vidreres)
- 0941- VILABLAREIX (Vilablareix)
- 0662- VILADAMAT (Vilademát):
 1- Palauborrell (Palau Burrell)
- 0942- VILADASENS (Viladasens):
 1- Felines (Félinas)
- 0943- VILADEMULS (Vilademuls):
 1- el Vilar de St. Andreu (Albilar)
 2- Galliners (Gallines)
 3- Ollers (Ollés)
 4- Orfes (Orfans)
 5- Parets d'Empordà (Parets de Ampurdà)
 6- St. Esteve de Guialbes (San Esteban de Guialbes)
 7- St. Marçal de Quarantella (Stª Maria de Vilademuls ó de Curantellas)
 8- Terradelles (Terradellas)
 9- Viladamí (Vilademi)
 10- Vilafreser (Vilafreser)
 11- Vilamarí (Villamarí)
- 0672- VILAÜR (Vilaur)
- 1026- VILOBÍ D'ONYAR (Vilovi):
 1- Salitja (Salitja)
 2- St. Dalmai (San Dalmai)
- 0742- VILOPRIU (Vilopriu):
 1- Gaüses (Gahusas)
 2- Pins (Pins)

2317- PUIGCERDÀ (Puigcerdà):

- 1- Age (Ajá)
- 2- Rigolisa (Regolisa)
- 3- Ventajola (Ventajola)
- 4- Vilallobent (Vilallobent)

3501- ALÀS (Alás):

- 1- Artedó (Ortedó y Llató)
- 2- la Bastida d'Ortons (Bastida de Ortons)
- 3501.3- Cerc (Ges y Cerch)
- 4- el Ges (Ges y Cerch)
- 5- Lletó (Ortedó y Llató)
- 6- Vilanova de Banat (Vilanova del Benat)

2301- ALP (Alp):

- 1- Saltèguet (Montanya y Saltejat)

3503- ANSERALL (Anserall):

- 1- Aós (Os)
- 3503.2- Arcavell (Arcavell)
- 3- Argolell (Argolell)
- 3503.4- Ars (ARs)
- 5- Asnurri (Asnurri)
- 3503.6- Bescaran (Bescarán)
- 7- Calbinyà (Calvinayá)
- 3503.8- Cívís (Cívís)
- 9- Ministrells (Vall de San Juan y Ministrell)
- 10- St. Joan Fumat (Vall de San Juan y Ministrell)

3509- ARSÈGUEL (Arsaguell)

2302- BELLVER DE CERDANYA (Bellver):

- 1- Baltarga (Balltarga)
- 2- Beders (Pedra, Bor y Bades)
- 3- Bor (Pedra, Bor y Bades)
- 4- Coborriu de Bellver (Coborriu de Bellera o de Bellver)
- 5- Cortàs (Cortàs)
- 2302.6- Èller (Eller)
- 7- Nas (Sta. Eugenia, Olià y Nas)
- 8- Nèfol (Pi y Nefol)
- 9- Olià (St. Eugenia, Olià y Nas)
- 10- Orden (Talltendre y Orden)
- 11- Pedra (Pedra, Bor y Bades)
- 12- Pi (Pi y Nefol)

2302.13- Riu de Pendís (Urrus y Riu)

- 14- Sta. Eugènia de Nerellà (Sta. Eugenia, Olià y Nas)
- 15- St. Martí dels Castells (San Martí de Castells)

2302.16- Talltendre (Talltendre y Orden)

2303- BOLVIR (Bolvir):

- 1- Talltorta (Talltorta)

3512- CABÓ (Cabó):

- 1- Senyús (Senyus)
- 2- el Vilar de Cabó (Vilar)

2502- CAMPelles (Campellas)

3514- CAVA (Cavà):

- 1- Ansovell (Ansovell)
- 2- el Quer Foradat (Quer foradat)

3517- COLL DE NARGÓ (Coll de Nargó)

- 1- Aubàs (Masias y Tno. de Ausas)
- 2- les Masies de Nargó (Masias y Tno. de Ausas)
- 3517.3- Monanissell (Montanisell)
- 4- Valldarques (Valldargués)

2304- DAS (Das y Tartará):

- 1- Mosoll (Mossol)
- 2- Sanavastre (Sanabastre)
- 3- Tarterà (Das y Tartará)

3518- ESTAMARIU (Estemarriu):

- 1- Torres (Torres)

3519- FÍGOLS D'ORGANYÀ (Figols):

- 1- Canelles de Segre (Canelles)
- 2- el Cogulló (Montanya de Cugull)

2306- GER (Ger, Monmalíus y Niula):

- 1- Gréixer (Grexà)
- 2- Montmalús (Ger, Monmalíus y Niula)
- 3- Niula (Ger, Monmalíus y Niula)

2308- GUILS DE CERDANYA (Guils):

- 1- Saneja (Saneja)

2309- ISÒVOL (Isobal):

- 1- All (All)
- 2- Olopte (Olopte y Casas de Alp)

3538- LAVANSA (Vausa):

- 1- Adraén (Adrahon)
- 2- Cornellana (Cornellana)
- 3538.3- Fòrnols de Cadí (Fornells)

2310- LLES (Lles, Travesera y lo Vilar):

- 1- Arànsér (Aransó)
- 2- Coborriu de la Llosa (Coborriu de Llosá)

2310.3- MÚSSER (Musá)

- 4- Travesseres (Lles, Travesera y lo Vilar)
- 5- el Vilar de Lles (Lles, Travesera y lo Vilar)

ment, amb el riu Fluvià.

El corregiment de Girona limitava al nord amb el de Figueres, al sud-oest amb el de Mataró i a l'oest amb el de Vic. Comprendia tot el Baix Empordà, el Gironès i el Pla de l'Estany (excepte Crespià), la major part de la Selva, de la Baixa Garrotxa, de l'Alt Maresme i alguns municipis de l'Alt Empordà.

El corregiment de Puigcerdà limitava al nord amb França i Andorra, a l'est amb el corregiment de Vic, al sud amb els de Cervera i Manresa i a l'oest amb el de Talarn. Comprendia tot l'Alt Urgell (excepte Oliana, Bassella i Peramola), tota la Cerdanya i la Vall de Ribes (Ripollès).

El corregiment de Vic limitava al nord amb França, a l'est amb els corregiments de Figueres i Girona, al sud amb el de Mataró i a l'oest amb els de Manresa i Puigcerdà. La major part del seu àmbit pertany actualment a les comarques barcelonines, però també comprenia la major part del Ripollès i una part de la Garrotxa i de la Selva.

Només dos municipis de les actuals comarques gironines, Breda i Riells-Viabrera, no pertanyien a cap dels quatre corregiments abans esmentats (aquests dos municipis de la Selva foren inclosos al de Ma-

taró).

Per tal d'entendre més bé el repartiment dels municipis de les comarques gironines, vegeu la llista adjuntada al final d'aquest article⁶. Hem de fer constar que tres dels municipis gironins, Olot, Camprodon i Toses, i d'altres de la resta de Catalunya, tenien el seu actual terme municipal repartit entre dos corregiments diferents. Aquest fet comporta, en la majoria dels casos, que nuclis que avui dia pertanyen a un mateix municipi, llavors es trobessin en dos corregiments diferents. Així, per exemple, el nucli de Bestracà, que actualment pertany al municipi de Camprodon, apareix inclòs al corregiment de Figueres, mentre que la resta dels nuclis d'aquest municipi del Ripollès pertanyien al corregiment de Vic.

Conclusions

La divisió territorial en corregiments no ha estat un tema gaire tractat a Catalunya. Això pot ésser degut al fet que aquesta divisió vingué imposada des de fora i fou, en formar part del Decret de Nova Planta, una conseqüència de la pèrdua de l'autonomia i de les llibertats catalanes.

Per a nosaltres, la reconstrucció cartogràfica dels corregiments esdevingué una experiència força interessant i suposà un acostament a una divisió territorial que, malgrat tots els inconvenients que avui poguéssim imputar-li, formà part de la nostra història entre 1716 i 1833.

Per tal d'iniciar el treball, calgué una font de documentació d'aquell període, i la nostra fou el Cens i Cadastre de Vicenç de Frigola, realitzat entre 1817 i 1819, document que considerem força interessant per realitzar d'altres treballs (toponímia, població, activitats econòmiques, etc.).

El procés de reconstrucció del mapa dels corregiments fou lent, a causa de les dificultats en la seva metodologia i en la coordinació del treball. El fet de no conèixer cap antecedent d'un treball d'aquest tipus ens obligà a establir uns criteris específics per a aquesta reconstrucció cartogràfica. L'objectiu plantejat en un principi es fonamentà en dues idees essencials: una delimitació, el més exacta possible, dels corregiments, i el reconeixement dels nuclis pertanyents a cada corregiment. Per a la primera utilitzàrem la divisió municipal del 1936, i per a la segona, la codificació municipal del 1983.

2311- LLÍVIA (Llivia, Siruja y Garguja):

- 1- Cereja (Llivia, Siruja y Garguja)
- 2- Gorguja (Llivia, Siruja y Garguja)

2313- MARTINET (Montallà, Martinet y Troncha):

- 1- Béixec (Beixach)
- 2- Estana (Vil·lech y Estanyà)
- 3- Montellà de Cadí (Montallà, Martinet y Troncha)
- 2313.4- Vil·lec (Vil·lech y Estanyà)

2312- MERANGES (Maranges)

3540- MONTFERRER DE SEGRE (Monferrer):

- 3540.1- Aravell (Ballestar, Aravell y Campmajor)
- 2- Avellanet (Abellanet)
- 3- Bellestar (Ballestar, Aravell y Campmajor)
- 4- Campmajor (Ballestar, Aravell y Campmajor)
- 3540.5- Castellbó (Castellbó)
- 3540.6- Guils del Cantó (Guils y sufraganea de Castellbó)
- 3540.7- Pallerols del Cantó (Pallerols)
- 8- Sallent de Castellbó (Cellent)
- 9- Sta. Creu de Castellbó (Sta. Creu)
- 10- Senders (Sendes)
- 11- Solanell (Solanell)
- 12- Solans (Solans)
- 13- Turbiàs (Turbias)
- 14- Vilamitjana (Vilamitjana)
- 15- Vila-rubla (Vilarubia)

3542- NOVES DE SEBRE (Noves, Bellpuig y Malgrat):

- 1- Argentues (Meren, Miravall y Argentues)
- 2- Bellpuig (Noves, Bellpuig y Malgrat)
- 3- Berén (meren, Miravall y Argentues)
- 4- Biscarbó (Biscaró)
- 3542.5- Castellàs (Castells)
- 6- Castells (Castells)
- 7- Españ (Españent)
- 3542.8- la Guàrdia d'Ares (Guardia)
- 9- Malgrat de Noves (Noves, Bellpuig y Malgrat)
- 10- Miravall (Meren, Miravall y Argentues)
- 3542.11- Taús (Taus)

3528- ORGANYÀ (Organyà)

2512- PARDINES (Pardines)

3532- PLA DE ST. TIRS, el (Pla de San Tirso):

- 1- Adrall (Adrall)
- 3532.2- Arfa (Arfa)
- 3- Baridà (Bridà y Tno. de Cornalbou)
- 4- Gramós (Gramós)
- 5- Montau (Tost y Montant)
- 6- Nabiners (Navines)

3532.7- la Parròquia d'Hortó (Pquia de Ortó)

3532.8- Tost (Tost y Montant)

2514- PLANOLLES (Planolas)

3541- PONT DE BAR, El (Tolottiu y Pont de Bar):

- 1- Aristot (Aristot)
- 2- Bar (Bar y Casas de Borgunyà)
- 3- Bargujà (Bar y Casas de Borgunyà)
- 4- Castellnou de Carcolze (Castellnou de Carcolsa)
- 3541.5- Toloriu (Tolorriu y Pont de Bar)

2315- PRATS I SAMPSON (Prat y Sensor)

2316- PRULLANS (Prullans)

2515- QUERALBS (Queralps):

- 1- Fustanyà (Fuatanyà)

2516- RIBES DE FRESER (Ribas):

- 1- Bruguera (Bruguera)
- 2- Ventolà (Ventolà)

3533- SEU D'URGELL, la (Seo de Urgell):

- 3533.1- Castellciutat (Castellciutat)

2523- TOSSES (vegeu Corregiment de Manresa)

3537- TUIXÉN (Tuxent)

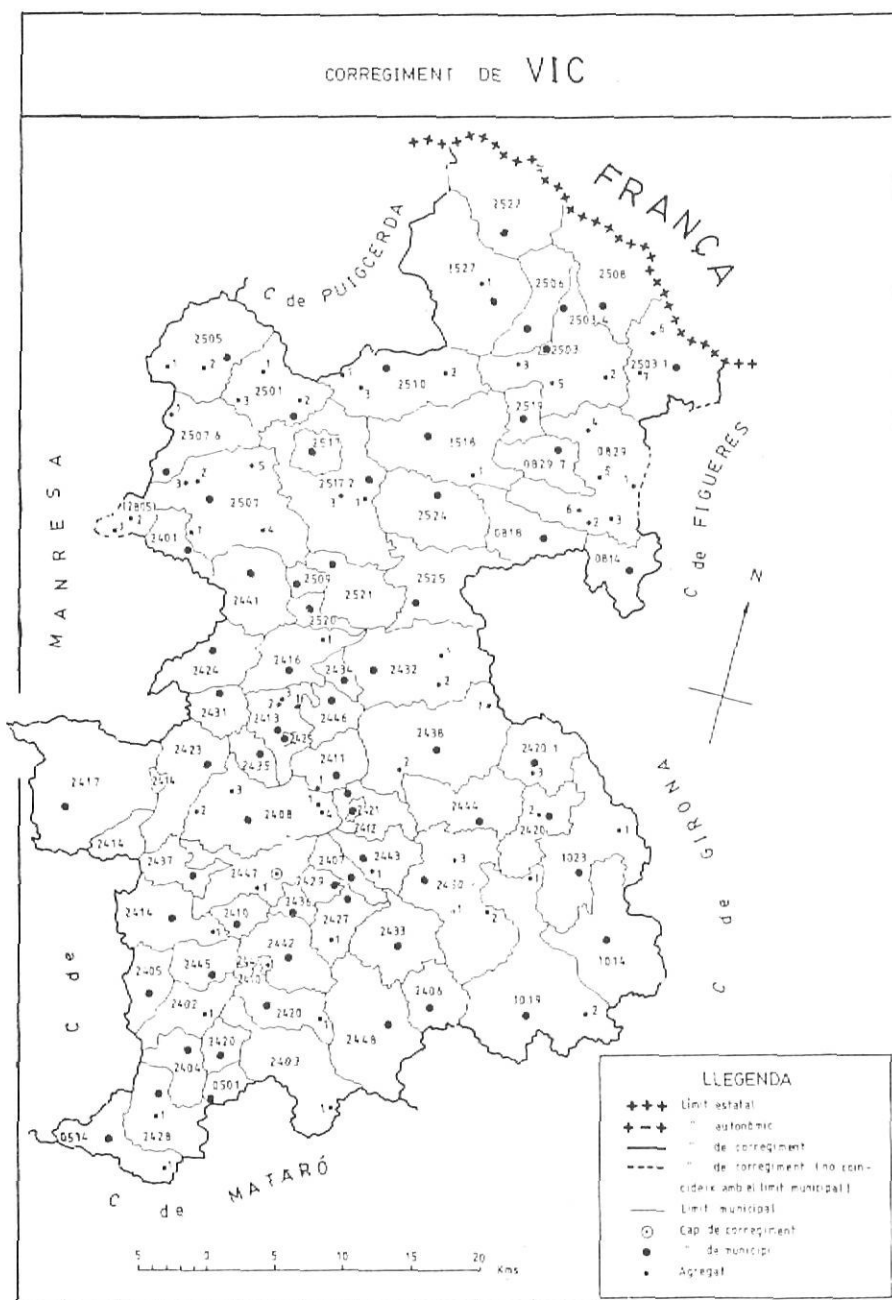
2321- UTX (Urch y lo Vilar):

- 1- Escadarcs (Astoll, Escadar y Sorigarola)
- 2- Estoll (Astoll, Escadar y Sorigarola)

2321.3- Queixans (Caxans)

- 4- Soriguerola (Astool, Escadar y Sorigarola)
- 5- el Vilar d'Urtx (Urch y lo Vilar)

2307- URÜS (Urrus y Riu)

La metodologia emprada comportà, a posteriori, una major dificultat en la interpretació dels mapes, però, a canvi, aconseguírem uns mapes amb una informació més àmplia i detallada. A més de conèixer els límits dels corregiments i els nuclis de població que pertanyien a cadascun, podem saber quins d'aquells nuclis són, actualment, caps de municipi i quins són agregats, i quins d'aquests agregats actuals han estat, amb anterioritat, caps de municipi i a quin municipi foren agregats posteriorment.

Si bé el treball fou realitzat a nivell de tot Catalunya, en aquest article hem inclòs només els mapes corresponents als corregiments que comprenien les comarques gironines (Figueres, Girona, Puigcerdà i Vic). Els mapes estan elaborats per diferents membres del grup de treball; per aquest motiu hi ha algunes diferències entre ells, que no són, però, significatives per a la seva comprensió global.

En definitiva, la reconstrucció cartogràfica dels corregiments és un exemple de la utilitat dels mapes per al coneixement del passat històric. Desitgem que el nostre treball pugui ésser útil per als interessats en el tema, tant en el camp de la geografia com en el de la història.

Josep-Lluís Garrido i Rufaste és llicenciat en Geografia, i signa aquest article en representació dels membres del grup de treball per a la reconstrucció cartogràfica de la divisió territorial de Catalunya en corregiments.

- 2447- Vic (Vich)
 - 1- Sentfores (Sentforas)
- 0501- AIGUAFREDA (Aiguafreda)
- 2401- ALPENS (Alpens o Pens)
- 2805- BORREDA (vegeu Corregiment de Manresa):
 - 1- Boatella (Comià, alias Romà y Boatella)
 - 2- St. Esteve de Comià i Roma (Comià, alias Romà y Boatella)
- 2403- BRULL, el (San Martín del Brull):
 - 1- la Castanya (San Cristobal de la Castaña)
- 2429- CALLEDENES «St. MARTÍ DE RIUDEPERES» (San Martín de Riudeperas)
- 2501- CAMPDEVANOL (San Cristobal de Campdevanol):
 - 1- St. Llorenç de Campdevanol (San Llorens de Campdevanol)
 - 2- St. Martí d'Armàncies (Armansias)
 - 3- St. Quintí de Puig-rodon (San Quintí de Puigrodon)
- 2503- CAMPRODON (Camprodon):
 - 2503.1- Beget (San Cristobal de Beget)
 - 2- Bolós (Bolós)
 - 3- Cavallera (Cavallera)
 - 2503.4- Freixenet de Camprodon (Frexanet)
 - 5- el Remei de Ceixenturri (Grgenturri)
 - 6- Rocabruna (Rocabruna)
 - 7- Salarsa (Salarsa)
- 2404- CENTELLES (Sta. Coloma de Centellas)
- 2405- COLLSUSPINA (Tona y Collsuspina)

- 2406- ESPINELVES (San Vicents de Espinelves)
- 2407- FOLGUEROLES (Fugarolas)
- 2505- GOMBREN (Gombren):
 - 1- Aranyonet (Arañonet)
 - 2- Puigbò (Puigbó)
- 2408- GURB DE LA PLANA (San Andrés de Gurb):
 - 1- Granollers de la Plana (San Esteban de Granollers)
 - 2- St. Julià Sassorba (San Julià Sassorba)
 - 3- Vespella (Vespella)
 - 4- Vilagelans (Castell de Vilagelans)
- 2402- HOSTALET DE BALENYÀ, Els (No surt en el cens i cadastre):
 - 1- St. Fruitós de Balenyà (San Fructuós de Balañá)
- 2506- LLANARS (Llanas)
- 2507- LLOSSES, Les (Llossás):
 - 1- Corrubí (Lantas, Currubí y Caserras)
 - 2- Matamala (Sta. Maria de Matamala)
 - 3- St. Vicenç de Maçanós (San Vicents de Besanos)
 - 4- Sovelles (San Sadurní de Sobellas)
 - 5- Vallespirans (Vallespirans)
- 2507.6- Viladonja (Viladonja)
- 7- Vinyoles de Portabella (San Martín de Viñolas)
- 2410- MALLA (Malla)
- 2411- MANLLEU (Manlleu y San Julian de Villamirosa):
 - 1- St. Julià de Vilamirosa (Manlleu y San Julian de Villamirosa)
- 2412- MASIES DE RODA, les (Masies y Tno. de Roda)

NOTES

1. L'any 1986 el Seminari de Cartografia del departament de Geografia del Col·legi Universitari de Girona endegà, amb un grup d'estudiants de geografia i d'història, la reconstrucció cartogràfica de la divisió territorial de Catalunya en corregiments. L'esmentat grup fou integrat per Dolors Angeles, Teresa Barceló, Sebastià Carreras, Domingo Ciudad, Anna Fuentes, Josep-Lluís Garrido, Francesca Lloveras i Lluís Vinyals.

2. En el mapa dels corregiments a nivell de tot Catalunya, la demarcació de la Vall d'Aran és considerada com a corregiment, però en realitat era una subdelegació.

3. Per a més informació sobre la cartografia de Catalunya del segle XVIII, o de qualsevol altre període de la nostra història, recomanem la visita a la Cartoteca de Catalunya, de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, a Barcelona (Carrer d'Alfons XII).

4. El codi municipal de Catalunya pot consultar-se en el llibre annex al Mapa Topogràfic de Catalunya (escala 1/250.000), editat per la Generalitat de Catalunya l'any 1983.

5. Tots els municipis, amb llurs nuclis, agregats i respectius codis, apareixen classificats en una àmplia llista annexa als diferents mapes originals (en forma DIN A-3). Tot el material originari està dipositat a la Cartoteca del Col·legi Universitari de Girona.

6. En la llista annexa a l'article, el nom dels municipis apareix en majúscules (si el nom del municipi no és el mateix que el del seu cap municipal, aquest últim apareix escrit entre cometes) i el dels agregats, en minúscules. En tots els casos, al costat del nom en català, s'escriu, entre parèntesi, el topònim castellà, tal i com apareix en el Cens i Cadastre de Vicenç de Frigola.

2413- MASIES DE VOLTREGÀ, les (Masias del Tno. de San Hipólito de Boltregá):
1- Conanglell
2- St. Miquel d'Ordeig (San Miguel de Ordeix)
3- Vinyoles d'Orís (San Esteban de Viñolas)

2508- MOLLÓ (Molló)

2509- MONTESQUIU (Montesquiu)

2414- MUNTANYOLA (Montañola):
1- Munter (Munter)

2510- OGASSA (Ogassa):
1- Saltor (San Julià de Saltór)
2- St. Martí de Surroca (San Martín Surroca)
3- Vilabona (Sta. Maria de Vilabona)

0814- OLOT (Olot)

2416- ORÍS (Orís):
1- Saderra (Saderra)

2417- ORISTÀ (Oristà)

1014- OSOR (San Pere de Osor)

0818- RIDAURA (Ridaura)

2517- RIPOLL
1- Llaes (Llaers)
2517.2- la Parròquia de Ripoll (Pquia de San Pedro de Ripoll)
3- St. Vicenç de Puigmal (San Vicents de Puigmal)

2421- RODA DE TER (Roda)

2420- RUPIT (San Juan de Fabegas y Rupit):
2420.1- Pruit (San Andrés de Pruit)
2- St. Joan de Fàbregues (San Juan de Fabregas y Rupit)
3- St. Llorenç Dosmuns (San Llorens dels Dosmuns)

2423- St. BERTOMEU DEL GRAU (San Bartolomé del Grau)

2424- St. BOI DE LLUÇANÉS (San Boy de Lluçanés)

1019- St. HILARI SACALM (San Hilari Sacalm):
1- Querós (San Martí de Carós)
2- Sta. Margarida de Vellors (Stª Margarida de Vellors)

2425- St. HIPÒLIT DE VOLTREGÀ (San Hipólito de Boltregá)

2518- St. JOAN DE LES ABADESSES (San Juan de las Abadesas):
1- Sta. Llúcia de Puigmal (Stª Lucia de Puigmal)

2427- St. JULIÀ DE VILATORTA (San Julian de Vilatorta):
1- Vilalleons

2428- St. MARTÍ DE CENTELLES (San Martín de Centellas):
1- Valldaneu (San Pere de Valldaneu)

2431- St. MARTÍ DE SOBREMUNT (San Martín de Sobremunt)

2519- St. PAU DE SEGÚRIES (San Pau de Sagurias)

2432- St. PERE DE TORELLÓ (San Pere de Torelló):
1- Castell de Curull (La Bola y Curull)
2- la Vola (La Bola y Curull)

2520- St. QUIRZE DE BESORA (San Quirse de Besora)

0534- St. QUIRZE SAFAJA (San Quirse de Safaja):
1- Berti (San Pere de Verti)

2433- St. SADURNÍ D'OSOMORT (San Sadurní de Osomort)

2434- St. VICENÇ DE TORELLÓ (San Vicents de Torelló)

2435- Sta. CECILIA DE VOLTREGÀ (Sta. Cecilia de Boltregá)

2436- Sta. EUGÈNIA DE BERGA (Sta. Eugenia de Berga)

2437- Sta. EULÀLIA DE RIUPRIMER (Sta. Eulalia de Riuprimer)

2521- Sta. MARIA DE BESORA (Sta. Maria de Besora)

2438- Sta. MARIA DE CORCÓ o l'ESQUIROL (Sta. Maria de Corcó):
1- St. Julià de Cabrera (San Julià de Cabrera)
2- St. Martí Sescorts (San Martín Sescorts)

2522- SETCASES (Setcases)

2420- SEVA (Sta. Maria de Ceva):
1- Terrassola de la Plana (Terrasola)

2441- SORA (Sora)

1023- SUSQUEDA (San Vicente de Susqueda):
1- St. Martí Sacalm (San Martín Sacalm)

2442- TARRADELL (Taradell)

2443- TAVERNOLES (Tavernolas):
1- Savassona (Cebasona)

2444- TAVERNET (Tabertét)

2445- TONA (Tona y Collsuspina):
1- Mon-rodon

2446- TORELLÓ (San Feliu de Torelló)

0829- VALL DE BIANYA «HOSTALNOU DE BIANYA» (No surt en el cens i cadastre)
1- Capsec (Capsech)
2- Sta. Margarida de Bianya (Stª Margarida de Vall de Viaña)
3- St. Andreu de Socarrats (San Andrés de Socarats)
4- St. Feliu del Bac (Vall del Bach)
5- St. Martí del Clot (Clót)
6- St. Pere Espuig (San Pere Despuig)
0829.7- St. Salvador de Bianya (San Salvador de Viaña)

2524- VALLFOGONA DE RIPOLLES (Vallfogona)

2525- VIDRÀ (Vidrà)

2448- VILADRAU (Viladrau)

2527- VILALLONGA DE TER (San Martín de Vilallonga):
1- Tregurà (Tragura)

2450- VILANOVA DE SAU (Vilanoda de Sau):
1- Castanyadell (San Pedro de Castanyadell)
2- St. Andreu de Bancells (San Andrés de Bansells)
3- St. Romà de Sau (San Romá de Sau)